

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN ASETUS YDINENERGIAN KÄYTÖN VALVONTAAN KUULUVISTA TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN MAKSULLISISTA SUORITTEISTA

Ehdotus ja sen tausta

Ehdotetaan, että työ- ja elinkeinoministeriö antaa uuden asetuksen ydinenergian käytön valvontaan kuuluvista työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista (jäljempänä maksuasetus). Nykyinen maksuasetus (60/2020) on voimassa 28.2.2021 saakka. Uusi asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.3.2021. Asetus olisi voimassa 28.2.2023 saakka. Asetus annetaan valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n ja julkisuuslain (621/1990) 34 §:n nojalla. Asetus korvaisi nykyisen maksuasetuksen.

Uuden asetuksen antamisen taustalla on ydinenergilain (990/1987, YEL) viimeisin muutos (964/2020), jossa muutettiin lain 7 g §:ää siten, että käyttöluvan aikaisen toiminnan aikana käytöstäpoistosuunnitelmien päivitykset tulisi toimittaa työ- ja elinkeinoministeriön hyväksyttäväksi. Käytöstäpoistosuunnitelmien käsittelyyn liittyvä työ on osa ydinjätehuollon vuotuista valvontaa, josta on peritty maksuja asetuksen liitteen 1 kohdan 4.1. mukaisesti. Viranomaisen laissa oli väliaikaisesti Säteilyturvakeskus, mutta se on muutettu takaisin työ- ja elinkeinoministeriöksi.

Asetukseen ei ehdoteta muilta osin muutoksia ja sen ehdotetaan olevan voimassa 28.2.2023 asti.

Ehdotetun asetuksen sisältö

Asetuksessa ehdotetaan säädettäväksi aikaisempaa vastaavasti seuraavista suoritteista perittävät maksut:

1. Luvat ydinenergian käyttöön

1.1. Lupa yksityisoikeudellisen sopimuksen tekemiseen ja toteuttamiseen	630 €
1.2. Kulkuvälineessä olevan ydinlaitoksen tilapäinen käyttö Suomen alueella	9 450 €

2. Ydinenergilain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu ennakkotieto toiminnan luvanvaraisuudesta	630 €

3. Lupahakemuksen tutkimatta jättäminen	630 €
4. Ydinjätehuolto	
4.1. Ydinjätehuollon vuotuinen valvontamaksu	3 150 €, lisäksi peritään 1670 € luvanhaltijan jokaisesta laitousyksiköstä.
4.2. Päätös huolehtimisvelvollisuuden periaatteiden vahvistamisesta	6 300 €
4.3. Päätös huolehtimisvelvollisuuden siirtämisestä	6 300 €
4.4. Päätös huolehtimisvelvollisuuden lakkaamisesta	6 300 €
5. Varautumisvelvollisuuden vuotuinen valvontamaksu	8 220 €, lisäksi peritään 1 890 € toimijoilta, jotka toimittavat ydinenergialain 45 §:ssä tarkoitetut vakuudet.

Edellä mainitut summat perustuvat arvioituun käytettyyn työmäärään. Henkilötyöpäivän hinnaksi on arvioitu 630 e. Työmääriä on arvioitu henkilötyöpäivissä. Kuten edellä todetaan, koska kyseessä ovat suoritteet, jotka tulevat käsiteltäväksi harvoin ja osan kohdalla niitä ei ole käsitelty toistaiseksi vielä lainkaan, perustuu kustannusvastaavuus arvioon siitä, millaisesta työmäärästä voisi olla kyse.

Luvat ydinenergian käyttöön sisältävät työ- ja elinkeinoministeriön toimivaltaan kuuluvien lupien myöntämisen. Näitä ovat ydinenergialain 16 §:n 2 momentin mukaan lupa yksityisoikeudellisen sopimuksen tekemiseen ja toteuttamiseen sekä lupa kulkuvälineessä olevan ydinlaitoksen tilapäiseen käyttöön Suomen alueella. Ydinenergialain 8 §:n 3 momentissa tarkoitetusta ennakkotiedosta perittäisiin maksu liitettä vastaavasti. Myös lupahakemuksen tutkimatta jättämisestä perittäisiin maksu.

Ydinjätehuollon vuotuista valvontamaksua esitetään muutettavaksi siten, että kaikilta toimijoilta peritään vuosittainen perusmaksu 3 150 €, joka koostuu joka kolmas vuosi tehtävästä ydinjätehuollon ohjelmien päätöksentekoon liittyvistä kustannuksista (10 henkilötyöpäivää jaettuna kolmelle vuodelle). Lisäksi maksuun sisältyy käytöstäpoistosuunnitelmien joka kuudes vuosi tehtävään arviointiin liittyvä virkatyö (10 henkilötyöpäivää jaettuna kuudelle vuodelle). Arviointi perustuu ydinenergialain 7 g §:ään. Käytöstäpoistosuunnitelmien arviointiin liittyy lisäksi ydinenergia-asetuksen 79 b §:ään perustuva lausuntomenettely, jonka kustannukset ovat noin 10 000 € kutakin luvanhaltijan laitousyksikköä kohti, jonka kustannukset on jaettu niin ikään kuudelle vuodelle. Maksun lisäosan määräytyminen laitousyksikkökohtaisesti on tarpeen tästä syystä. Koska valvontaan liittyy erilaisia aikatauluvaatimuksia, on pidetty tarkoituksenmukaisena, että maksu peritään vuotuisina maksuina. Vuosittain kerättävä maksu on laskettu eri osatekijöiden yhden vuoden yhteenlasketuista osuuksista.

Maksut ydinjätehuollon periaatteiden vahvistamisesta (YEL 28 §), huolehtimisvelvollisuuden siirtämisestä (YEL 30 §) ja huolehtimisvelvollisuuden lakkaamisesta (YEL 32 §) tehtävistä päätöksistä pysyisivät muuttumattomina. Koska suoritteita ei ole tähän mennessä ikinä peritty, näiden suoritteiden hinnat perustuvat arvioon.

Varautumisvelvollisuuden vuotuinen valvontamaksu koostuu jätehuoltokaavioiden arvioinnista, siihen liittyvästä asiantuntijalausuntomenettelystä ja vakuusjärjestelyihin liittyvistä menettelyistä (YEL 39 ja 45 §). Vakuuksia koskeva maksu peritään vain niiltä toimijoilta, jotka toimittavat vakuudet.

Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksen myötä maksukertymä valtiolle nousisi hieman, mutta nousua ei voida pitää merkittävänä ottaen huomioon, että maksuja peritään vain kolmelta toimijalta. Toimijoille, joilta maksuja peritään, ei katsota aiheutuvan asiassa merkittäviä vaikutuksia toiminnan laajuus huomioon ottaen.

Valmistelu

Asetus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Asetusluonnoksesta on pyydetty lausuntoa valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Teollisuuden Voima Oy:ltä, Fortum Power and Heat Oy:ltä, Fennovoima Oy:ltä, Posiva Oy:ltä ja Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:ltä.

Lausunnoissa....

Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.3.2021.